

Rekenkamer Rijswijk

Stadhuis, Bogaardplein 15
Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk
Telefoon (070) 326 18 02
Fax (070) 326 18 10
griffie@rijswijk.nl
www.rijswijk.nl
iban BNG: NL15BNGH0285007424

betreft Bestuurlijke nota doorwerkingsonderzoek

datum 4 juli 2020
bijlage(n) Quick scan doorwerking aanbevelingen uit
rapport burgerparticipatie

Zoals aangekondigd in onze brief van 15 oktober jl. met als onderwerp 'Aankondiging rekenkameronderzoeken 2019 en 2020', heeft de Rekenkamer Rijswijk een doorwerkingsonderzoek uitgevoerd naar het onderwerp burgerparticipatie. De Rekenkamer heeft onderzocht in hoeverre er opvolging is gegeven aan de aanbevelingen uit het rekenkameronderzoek "Vol goede wil... Inzicht in de aanpak voor burgerparticipatie in Rijswijk" (2017). De gemeenteraad heeft dat rapport op 21 september 2017 behandeld en de aanbevelingen uit het rekenkamerrapport overgenomen. Het ging daarbij om zeven aanbevelingen die aan het college waren gericht en twee aanbevelingen die aan de gemeenteraad waren gericht.

In deze bestuurlijke nota hebben wij de conclusies en aanbevelingen op basis van het opvolgingsonderzoek opgenomen.

Conclusies

Het opvolgingsonderzoek levert de volgende vijf conclusies op:

1. De Rekenkamer concludeert dat er nog geen overkoepelende visie op burgerparticipatie in de gemeente Rijswijk is vastgesteld. Er wordt momenteel wel gewerkt aan een visie in de vorm van een concernbrede Participatiegids. De bedoeling is dat deze in het eerste kwartaal van 2020 in het College wordt vastgesteld. Daarna volgt de raadsbehandeling en bespreking met stakeholders. De kern van de eerste drie aanbevelingen uit het Rekenkameronderzoek uit 2017 was het opstellen van een visie en daaruit voortvloeiende handvatten. Ondanks de urgentie bij college en raad die naar voren kwam bij de raadsbehandeling op 21 september 2017, ontbreekt deze visie vooralsnog.
2. Ondanks het ontbreken van een overkoepelende visie, zijn er wel stappen gezet om participatie handen en voeten te geven. Zo zijn er tools opgesteld, worden inspirerende voorbeelden gedeeld, is participatie een standaard onderdeel bij het projectmatig werken in het ruimtelijk domein en kunnen medewerkers voor ondersteuning aankloppen bij Loket Rijswijzer. De ambtelijke verantwoordelijkheid voor participatie is sinds mei 2018 centraal belegd bij het Team Communicatie en Participatie.
3. De gemeentelijke verordeningen die raken aan inspraak en participatie in Rijswijk zijn gedateerd. Dit stelde de Rekenkamer Rijswijk in het rapport van 2017 vast en dat is nog steeds het geval. De inspraakverordening is sinds 1 januari 2007 in werking en de verordening burgerinitiatieven dateert uit 2009.
4. Over veel ontwikkelingen in de ambtelijke organisatie op het terrein van participatie is de raad (nog) niet geïnformeerd. Het informeren van de raad over participatie vindt vooral via raadsinformatiebrieven plaats. Daarin staan veelal specifieke projecten

centraal, waarbij participatie slechts één van de onderdelen is. Wel is enige informatie beschikbaar in de programmabegroting en jaarstukken. Maar zowel in de raadsinformatiebrieven als in de documenten uit de P&C-cyclus richt de aandacht voor participatie zich vooral op concrete projecten en is deze niet gericht op het rapporteren over een integrale stand van zaken op het terrein van participatie.

5. De Rekenkamer stelt vast dat raad en college (plus ambtelijke organisatie) vooral gescheiden trajecten volgen. Het is niet duidelijk hoe de raad zelf participatie vorm en inhoud geeft, en hoe dat zich verhoudt tot de ambtelijke inspanningen op dit vlak. Er is contact met elkaar, maar er is beperkt sprake van gezamenlijk optrekken rondom participatie. Specifiek over de rol van de raad bij burgerparticipatie werd in het rekenkamerrapport uit 2017 opgemerkt dat de raad door de gemeentelijke organisatie niet actief werd betrokken bij participatie. Wat opvalt is dat de situatie nu niet veel anders is. De bestuurlijke reactie van het college op het rapport legde veel nadruk op verandering en verbetering in de organisatie. Via de werkgroep Bestuurlijke Vernieuwing heeft de raad ook een eigen route bewandeld, waarvan de uitwerking nu bij de bestuurlijke driehoek van burgemeester, griffier en gemeentesecretaris is belegd.

Aanbevelingen van de Rekenkamer

De Rekenkamer heeft op basis van zijn conclusies de volgende zes aanbevelingen opgesteld:

Aan de raad en aan het college

1. Stel de concernbrede Participatiegids in het voorjaar van 2020 vast. Een aandachtspunt daarbij is dat deze gids een visie op participatie omvat en niet uitsluitend een overzicht biedt van participatie-instrumenten en goede voorbeelden.
2. Zorg voor een uitgebreid communicatietraject naar de inwoners, waardoor zij op de hoogte zijn van de mogelijkheden om te participeren. Zet bij dit communicatietraject in ieder geval in op bijeenkomsten, internet, sociale media en analoge kanalen, zodat zoveel mogelijk verschillende groepen in de samenleving worden bereikt.
3. Continueer de stappen die al zijn gezet om participatie handen en voeten te geven en kijk waar deze nog kunnen worden uitgebreid. Hou jaarlijks de opgestelde instrumenten tegen het licht, ga verder met het delen van inspirerende voorbeelden en maak participatie ook een standaard onderdeel van projecten in het sociale domein.

Aan de raad

4. Stel een nieuwe inspraak- en participatieverordening vast, bij voorkeur gebundeld in één verordening, gebaseerd op de uitgangspunten van de concernbrede Participatiegids. Daarmee speelt de gemeente Rijswijk ook in op de voorgenomen wetgeving van het kabinet op dit punt. Het kabinet zet namelijk in op een wijziging van artikel 150 Gemeentewet, waarbij de verplichting tot het opstellen van een inspraakverordening wordt omgezet in de verplichting tot een participatieverordening.
5. Stel als gemeenteraad gezamenlijk vast welke rol de raad in relatie tot participatie wil en kan spelen en verbind daar ook daadwerkelijk acties aan. De Rekenkamer beveelt aan bij een eerstvolgende heisessie van de raad hier aandacht aan te besteden. Gedacht kan worden aan thema's als diversiteit, burgerinitiatieven, jongeren, innovatie en de rol van data.

Aan het college

6. Informeer de raad halfjaarlijks (integraal) over de ontwikkelingen in de ambtelijke organisatie op het terrein van participatie en de voortgang van en de ervaringen met de overkoepelende visie. Dit kan bijvoorbeeld onderdeel uitmaken van de reguliere P&C-documenten.